

Kuldīgas Centra vidusskolas EPVS radošais projekts 2025./2026.

Neformālā izglītība Kuldīgā, Latvijā un Eiropā.

Iepriekšējā mācību gadā Kuldīgas Centra vidusskolas Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolas dalībnieki (EPVS) kā radošā uzdevuma tēmu izvēlējās neformālās izglītības iespējas Kuldīgā, Latvijā ES. Darba gaitā izkristalizējās doma, ka nav vienotas izpratnes par to, kas ir neformālā izglītība -atsevišķās ES valstīs to saprot atšķirīgi – gan interešu izglītību, gan pulciņus, gan jaunu prasmju apguvi. Arī pašu jauniešu vidū nav vienotas izpratnes par to, kas ir neformālā izglītība. Tomēr diskusiju rezultātā EPVS jaunieši vienojās, ka akcenti būs:

sadarbības prasmju pilnveide,

komunikācija un kolektīva saliedēšana,

līdzdalība un iesaiste.

Jaunieši atzīst, ka nereti savstarpējai sadarbībai atvēlētais laiks mācību stundās saistīts ar konkrētā mācību priekšmeta apguvi, ne tik daudz ar klases biedru iepazīšanu, personības iepazīšanu. Kā vēl vienu būtisku aspektu jaunieši min nepietiekamu mācību procesa saikni ar reālo dzīvi.

No iepriekšējā mācību gada izveidoti secinājumi, ar kuriem šajā mācību gadā jaunieši gatavi sākt neformālas izglītības tālāku izpēti un īstenošanu Kuldīgas novadā. Neformālā izglītība ir būtiska jauniešu kompetenču un pilsoniskās izglītības sastāvdaļa.

Tā kā viena no ES prioritātēm ir demokrātijas vērtību aizsardzība, konkurētspējīgi jaunieši ir nākotnes vērtība.

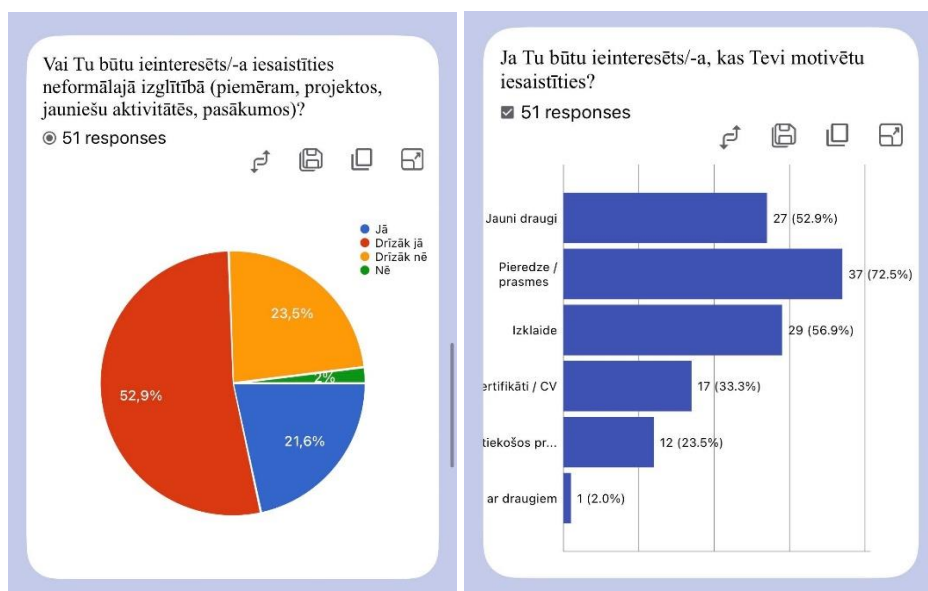
EPVS aktīvisti ir gatavi informēt savus vienaudžus, nodot savu pieredzi un iesaistīt jauniešus neformālās aktivitātēs.

Kuldīgas BJC speciāliste darbā ar jaunatni atzīst, ka vēlētos, lai jaunieši aktīvāk iesaistītos neformālās izglītības aktivitātēs, brīvprātīgo darbā. Nereti kā cēlonis jauniešu pasivitātei tiek minēts informācijas trūkums.

Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, arī šogad KCV EPVS jaunieši aptaujāja un intervēja savus vienaudžus ar mērķi noskaidrot viņu izpratni un gatavību iesaistīties neformālās izglītības aktivitātēs.

Veicot aptauju par jauniešu interesi par neformālo izglītību, tika iegūti dati no 51 respondenta, kas ļauj izdarīt pamatotus secinājumus par jauniešu attieksmi, motivāciju un iesaistes iespējām Kuldīgas Centra vidusskolas apkaimē. Aptaujās ir ietvertas atbildes no skolēniem vecumā no 13 līdz vidusskolas posmam. Analizējot rezultātus, var secināt, ka kopumā jauniešu interese par neformālo izglītību ir salīdzinoši augsta. Lielākā daļa respondentu (74,5%) norādīja, ka būtu ieinteresēti iesaistīties neformālās izglītības aktivitātēs, no kuriem 21,6% atbildēja “jā”, bet 52,9% – “drīzāk jā”. Tas liecina, ka pastāv ievērojams potenciāls jauniešu iesaistei, tomēr šī interese ne vienmēr tiek pilnībā realizēta praksē. Detalizētāk analizējot respondentus, redzams, ka nozīmīga daļa jauniešu jau šobrīd ir aktīvi – 64,7% norādīja, ka piedalās dažādās ārpusstundu aktivitātēs, piemēram, sportā, mākslas vai mūzikas skolā, kā arī citos pulciņos. Tas ļauj secināt,

ka tie jaunieši, kuri jau ir iesaistīti kādās aktivitātēs, ir arī visatvērtākie turpmākai līdzdalībai neformālajā izglītībā. Savukārt 35,3% respondentu nepiedalās nevienā aktivitātē, kas norāda uz potenciālu mērķgrupu, kuru būtu iespējams iesaistīt, ja tiktu novērsti šķēršļi. Aptaujas rezultāti arī skaidri parāda jauniešu motivāciju iesaistīties. Visbiežāk minētais iemesls ir vēlme iegūt pieredzi un attīstīt prasmes (72,5%), kam seko izklaide (56,9%) un iespēja iegūt jaunus draugus (52,9%). Tas liecina, ka jauniešiem būtiskākais nav formālie ieguvumi, piemēram, sertifikāti vai ieraksti CV, bet gan personīgā attīstība un sociālā pieredze. Visbiežāk minētais šķērslis ir laika trūkums (62,7%), kam seko fakts, ka jauniešiem nav draugu, kas piedalās (52,9%), kā arī bailes mēģināt kaut ko jaunu (41,2%). Tāpat 29,4% respondentu norādīja, ka viņiem trūkst informācijas par pieejamajām iespējām. Šie rezultāti norāda, ka problēma nav tikai intereses trūkumā, bet arī praktiskos un sociālos aspektos. Apkopojot iegūtos datus, var secināt, ka jaunieši Kuldīgas Centra vidusskolas apkaimē kopumā ir ieinteresēti neformālajā izglītībā, taču šī interese bieži vien netiek pilnībā realizēta dažādu šķēršļu dēļ. Īpaši nozīmīgi ir tas, ka lielākā daļa jauniešu atrodas tā sauktajā “potenciālajā” grupā – viņi nav kategoriski pret iesaisti, bet viņiem nepieciešams papildu motivējošs faktors vai labvēlīgāki apstākļi. Tas nozīmē, ka, uzlabojot informācijas pieejamību, veidojot sociāli pievilcīgas aktivitātes un nodrošinot drošu vidi jauniešu līdzdalībai, būtu iespējams būtiski palielināt jauniešu iesaisti neformālajā izglītībā un arī pilsoniskajos procesos.

1.att. Kuldīgas Centra vidusskolas jauniešu ieinteresētība un motivācija iesaistīties neformālās izglītības aktivitātēs.

Vairāk par aptaujas rezultātiem skatīt 1.pielikumā.

Analizējot iegūtos datus, loģiski veidojas jautājums – kā panākt jauniešu iesaisti, ja ir tādi, kuri labprāt iesaistītos, bet trūkst motivējošu faktoru – draugu iesaiste un informācija. Šos šķēršļus KCV EPVS jaunieši ir gatavi risināt un jau šajā mācību gadā ir uzrunājušas 9.un 10.klašu skolēnus un aicinājušas atbalstīt dažādas aktivitātes, kurās pilnveido sadarbības prasmes, motivē jauniešu pilsonisko iesaisti.(skat.video 3.pielikumā)

Tā kā KCV EPVS dalībiece Katrīna pati ir aktīva jauniene, kura iesaistījies gan brīvprātīgajā darbā, gan organizē dažādas aktivitātes jauniešiem Kuldīgas novadā, tad viņas pieredze un atbalsts ir motivējošs un palīdz iesaistīt citus jauniešus.

Sadarbības partneri aktivitāšu īstenošanai

Apzinot sadarbības partnerus, kuri varētu palīdzēt realizēt neformālās izglītības aktivitātes, jaunieši aktualizēja šādus sadarbības partnerus:

Kuldīgas novada pašvaldība – diskusijas ar pašvaldības deputātiem,

Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrs, kura struktūrvienība – Jauniešu māja piedāvā dažādas aktivitātes, tajā skaitā Brīvprātīgā darba iespējas, dalību projektos.

(<https://www.kuldigasbjc.lv/>)

Kurzemes NVO centrs – informācija par iespējām jauniešiem pieteikties un realizēt dažādus projektus, aktivitātes. Sarunā ar NVO pārstāvi jaunieši secināja, ka līdz šim par maz izmantotas iespējas, bieži trūkst informācijas. Kurzemes NVO centra pārstāve iepriekšējā mācību gada noslēgumā viesojās pie 11.klašu jauniešiem ar aicinājumu iesaistīties projektu rakstīšanā un pilsoniskās līdzdalības projektu īstenošanā, tomēr jauniešu atsaucība varētu būt lielāka. Sadarbība ar Kurzemes NVO jau ir vairāku gadu garumā – KCV EPVS jaunieši iesaistījušies Kuldīgas Demokrātijas festivālā, gan kā brīvprātīgie, gan organizējot darbnīcas. Protams, iesaisti varētu paplašināt un vairāk jauniešus uzrunāt un informēt, jo aptaujas un individuālās sarunas atklāj, ka viens no būtiskākajiem iemesliem ir informācijas trūkums un domubiedru iesaiste'. Šajā jomā KCV EPVS vēstnieki ir izvirzījuši mērķi informēt un apzināt domubiedrus, lai pēc iespējas vairāk jauniešu iesaistītu šādās aktivitātēs.(skat. 2.pielikumus)

(<https://kurzemesnvo.lv/category/nvo>)

Kuldīgas Jauniešu dome - aktīvu jauniešu kopums, kura dalībnieces ir KCV EPVS skolnieces. Jaunieši jau ir īstenojuši neformālās izglītības aktivitātes Kuldīgas skolās un Kuldīgas novada pagastos, tāpēc var secināt, ka dažādas neformālās tikšanās, sadarbības formas ļauj jauniešiem atvērties, ieraudzīt sevi un savus draugus no cita skatu punkta.

Klubs “Māja” – lielākā jauniešu organizācija. Sadarbība ar Klubu “Māja” jau veidojusies iepriekš, skolā notikušas nodarbības, kuru laikā jaunieši izzināja demokrātiju, pilsoniskās vērtības un līdzdalības iespējas un KCV EPVS dalībniece Katrīna darbojas Kluba “Māja” valdē. Nākotnē varētu sadarbību stiprināt un KCV jauniešiem organizēt nodarbības kopā ar Kluba “Māja” jauniešiem.

(<https://klubsmaja.lv/>)

Kuldīgas novada uzņēmēji – tā kā Kuldīgas novada iedzīvotāju skaits ar katru gadu samazinās, tad jebkurš iedzīvotājs ir svarīgs un ilgtermiņā jādomā kā motivēt jauniešus pēc studijām atgriezties savā novadā kā jaunajiem speciālistiem vai uzņēmējiem. Sarunas ar uzņēmējiem nenotiek bieži, bet jaunieši sarunas un iedvesmojošas tikšanās ar uzņēmējiem uzskata kā vienu no neformālās izglītības metodēm, jo, nonākot darba vidē, ne vienmēr pietiek tikai ar akadēmiskām zināšanām, ļoti noteicošas ir prasmes sadarboties, strādāt komandā, pieņemt un uzklaut dažādus viedokļus. Jaunieši ir apzinājuši uzņēmējus, kuri būtu gatavi dalīties pieredzē un motivēt jauniešus iesaistīties neformālās aktivitātēs.

Kuldīgas Centra vidusskola, skolas līdzpārvalde – skolēni un līdzpārvalde kā sadarbības partneri tika izvēlēti tāpēc, ka ar skolas jauniešiem vispirms tiks īstenotas dažādas sadarbības formas, sadarbības partneru piedāvājumi. Vairāki EPVS dalībnieki darbojas skolas līdzpārvaldē un tādejādi sadarbība tiks veiksmīgāk organizēta.

Mediji – Kuldīgas novadā ir viens laikraksts, kura tirāža ir neliela un jaunieši nav šī laikraksta galvenā auditorija, tad par neformālās izglītības aktivitātēm galvenokārt informēsim sociālajos medijos, sākot EPVS skolas profilu sociālajos tīklos un skolas mājaslapu, Skolas līdzpārvaldes sociālo mediju kontus, kuros tiks izvietoti vizuāli un informatīvi materiāli (video, plakāti, infografikas), kas kalpos kā pamats informācijai. Iespēju robežās sadarbosimies ar novada domes mājaslapas satura veidotājiem, lai informācija sasniegtu plašāku auditoriju.

Atziņas, kuras varētu būt nozīmīgākās un pārliecinošākās sadarbības partneriem.

1. Jauniešiem skolā ir svarīgi iegūt ne tikai akadēmiskās zināšanas, bet pilnveidot dažādas prasmes, lai varētu iekļauties sabiedrībā, būtu pilsoniski aktīvs. Lai panāktu aktīvāku jauniešu iesaisti, jau skolā jāpiedāvā dažādas aktivitātes, kas pilnveidotu jauniešu sadarbības prasmes, motivētu kļūt pilsoniski aktīviem un iesaistīties vietējās kopienas dzīvē.

2. Aptaujas dati rāda, ka jaunieši būtu gatavi iesaistīties dažādās neformālās izglītības aktivitātēs, bet nereti trūkst informācijas vai domubiedru, ar kuriem kopā darboties. Šie šķēršļi būtu pārvarami, ja sadarbības partneru un aktivitāšu īstenošanu piedāvājumi būtu saprotami, viegli pieejami un motivējoši.

3. Neformālās aktivitātes var būt aizraujošas. Tās ir piemērotas jebkuram jauniešim, neatkarīgi no viņa akadēmiskajiem sasniegumiem.

4. Atkārtota informēšana. Nereti veidojās priekšstats, ka jaunieši nav aktīvi, daudz laika pavada sociālajos medijos. Jāmeklē risinājums un jāpiedāvā jauniešiem iespējas, jo arī dažu jauniešu iesaiste ir rezultāts.

5. Kā būtiskākais ierobežojums neformālās izglītības nodarbību īstenošanā varētu būt laika trūkums. Tātad, īpaša nozīme jāpiešķir plānošanai un aktivitāšu nozīmīguma izvērtēšanai.

6. Iesaiste dažādās aktivitātēs atkarīga no līdera personības. Nodarbībās ar jauniešiem svarīgas ne tikai teorētiskas iedvesmas lekcijas, bet arī praktiska darbošanās, diskusijas mazās grupās, lai katram grupas dalībniekam būtu individualizēta pieeja.

Kā panākt kompromisu?

Sazinoties ar iespējamiem sadarbības partneriem, jāatzīst, ka visi sadarbības partneri ir atbalstoši un gatavi iesaistīties idejas īstenošanā. Tā kā vairāki EPVS dalībnieki darbojas Kuldīgas Jauniešu domē, Skolas līdzpārvaldē un “Klubs” Māja”, tad aktivitāšu īstenošanā grūtākais varētu būt izvēlēties atbilstošākās aktivitātes no piedāvātā klāsta.

Turpmākās plānotās aktivitātes – darbnīcas, apmācības, iedvesmas pasākumi, klases kolektīva iepazīšana, diskusijas. Cerams, ka sadarbība ar iesaistītām institūcijām palīdzēs uzrunāt jauniešus, motivēt un iesaistīties. KCV EPVS projekts plānots vidusskolas jauniešiem, bet esam gatavi strādāt un iesaistīt arī pamatskolu vecāko klašu skolēnus, lai veidotos pēctecība un iesaiste dažādās neformālās nodarbībās kļūtu par gandrīz visu jauniešu ikdienu.

Viens no svarīgiem nākamā mācību gada notikumiem būs Saeimas vēlēšanas, kurās piedalās gan tikai pilngadīgie vidusskolēni, taču pārējiem lieliska iespēja būs dalība Signālvēlēšanās 2026. Aktīvie jaunieši ir izteikuši gatavību darboties, iesaistīt savas skolas jauniešus un gūt pieredzi pilsoniskajā izglītībā.

EPVS dalībniekiem ir idejas un zināma pieredze nodarbību vadīšanā un jauniešu iesaistīšanā dažādās aktivitātēs, un viņi ir apņēmības pilni savas idejas īstenot.

Vislielākais izaicinājums neformālo aktivitāšu īstenošanai būs savu vienaudžu motivēšana, iesaiste un pretestības laušana.

Projekta īstenošanas iespējas, secinājumi.

Nākamajā mācību gadā EPVS notiek nozīmīgas pārmaiņas – aktīvistes Katrīna un Kristija dosies studēt un savu atbalstu varēs sniegt retāk kā ikdienā. Taču saglabāsies sadarbība starp Kuldīgas Jauniešu domi, Klubu” Māja” un KCV EPVS dalībniekiem. Apkopojot šī mācību gada īstentās aktivitātes, jāatzīst, ka visas uzrunātās institūcijas labprāt atbalsta jauniešu iniciatīvu veidot neformālās izglītības pasākumus un atzīs, ka tie ir vajadzīgi. Ņemto vērā mazpilsētas specifiku, KCV EPVS jaunieši plāno aicināt piedalīties neformālās izglītības nodarbībās tos uzņēmējus, kuri ir ieinteresēti sadarbībā un kurus jaunieši atzīs par iedvesmojošiem un interesantām personībām. Nākošajā mācību gadā stiprināsim sadarbību ar Kurzemes NVO centru, lai rosinātu jauniešus dažādām aktivitātēm un sniegtu informāciju. Ideālā variantā varētu veidot nodarbības un iedvesmas darbnīcas visu pilsētas vidusskolu jauniešiem.

Īstenojot darba nosaukumu – neformālā izglītība Kuldīgā, Latvijā, Eiropā – rosināt jauniešus iesaistīties brīvprātīgo darbā, izmantot dažādas neformālās aktivitātes, lai bagātinātu savu pieredzi un gūt pieredzi ārzemēs (projektos, brīvprātīgo darbā). Protams, panākt, ka pilnīgi visi jaunieši būs atsaucīgi, aktīvi un iesaistīties nav iespējams, bet, ja kaut daži atsauca aicinājumiem un izmanto piedāvātās iespējas, tas ir ieguvums sabiedrībai kopumā.

Turpmākās projekta iespējamās aktivitātes:

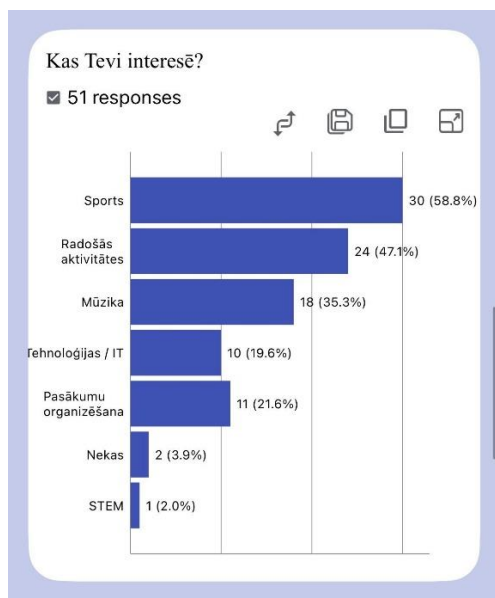
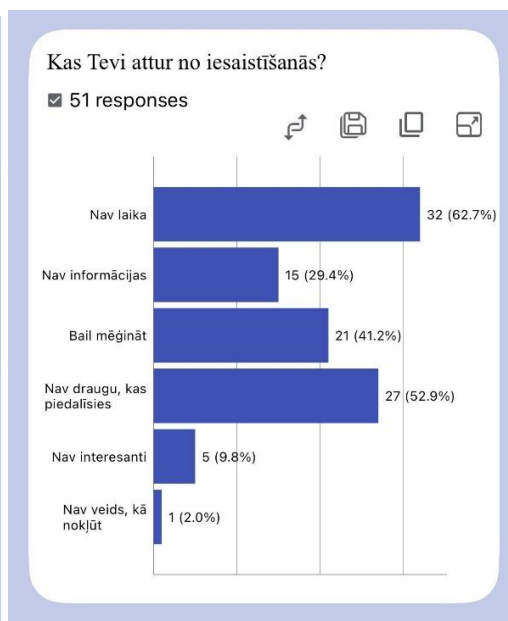
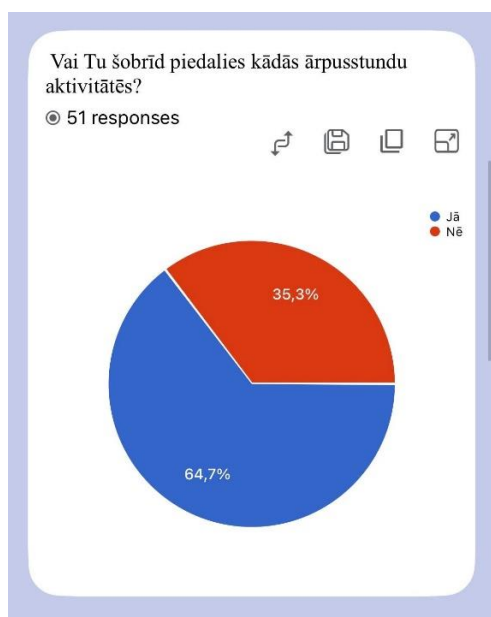
1. Izveidot vairākas neformālās izglītības nodarbības jauniešiem – pilsoniskā izglītība, sadarbības aktivitātes (10.klašu saliedēšanas pasākums), iedvesmas tikšanās ar uzņēmējiem.
2. Īstenot visās vidusskolas klasēs plānotos pasākumus,
3. Informāciju par aktivitātēm ievietot sociālo mediju kontos un mājaslapās (skolas, pilsētas), lai informācija sasniegtu plašāku lasītāju loku.
4. Mācību gada 2.semestrī īstenot neformālās izglītības nodarbības 9.klašu skolēniem – potenciālajiem vidusskolēniem.

Kuldīgas Centra vidusskolas EPVS dalībnieki, konsultante sk. A. Spulģe

Pielikumi

1.pielikums KCV jauniešu aptauja

EPVS dalībnieki aptaujāja KCV skolēnus, lai noskaidrotu viņu darbošanos, intereses un iespējas iesaistīt dažādās neformālās aktivitātēs.

2.pielikums Sadarbības piedāvājumi no Kurzemes NVO.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

3.pielikums KCV EPVS veidotais video par jauniešu idejām neformālās izglītības īstenošanā.

kcv_epvs-2026.mp4